

Darvasi László

VIDÁMAN A JÓSÁGRÓL

Nem tudom, lehet-e érdem (nem), de biztosan
a kegyelem bónusza, ha rápillanthatok a jóra.
2022 júniusának utolsó napján
a szeles Hastingsben újra láttam őt.
Stílszerű volt. Egy rakás giccskép és ő.
Festményének képe az alumínium állványzaton
a négyszáz éves fogadó melletti giftbolt bejáratánál.
Valóban nekem köszön a louveciennes-i békepásztor?
A képeslap hátán a neve, bingó.

Isten mindig a poroszoké, ha mindenkié.
Másnak billeg a fűszál rettentő hegyén,
nem nekem. Más imádkozik,
én biztosan csak egy túlélő mondat
után motyogom át a reggel hűvösét.
Olyan megható, hogy minden vers helyett
választhatom a hallgatást és minden ecsetvonás
helyett lehet ölbe tett kézzel nézni a vérrel telt
befőttésüvegeket, hogy táncolnak a horizont peremén,
Alföld, Hastings, Provance, Dulwich.
Minden kép helyett, minden porosz helyett
van másik. (nincsen)

De mint a szívgödörre mért ütés,
mindig váratlanul ér,
amikor szemem elé kerül.
Egy derűs festő a százezer p
orosz között.

Zöldlustán elnyúló domboldal.
Sárgán kanyarodó kociút,
szoknya tartotta női csipő a kerti csöndben.

Egymásnak suttogó (kiabálnak) tölgyek, hársak,
pontokból összeálló szajnaszagú táj.
Kertek vadvirágos alsó traktusa
kékfejű bogánccsal, csalánvirággal, pipaccsal,
zölden zuhogó folyondárral.
Roskátag fakerítés.
Kiáltások piros kockáiból fölrakott toronyfal,
gyíkok összefutkosta téglaházak,
hol él bűn is, a füledt pokróc alatt és szalma közt,
és reggel bolond kecskét fejnek,
leveled jött Camille, hahó.

Hastingsben telt akkor az élet velem.
Edward szemébe itt röpönt a nyílvevessző,
vak lett ezért, később hullafoltokkal megfestett
holttetem.

Az én jóemberem Pissarro,
kinek dulwichi tucatképét is itt láttam
a halászfekete, széltől szaggatott városkában.

B
árhol és bármikor megpillantom őt,
azt érzem, ez a j
ó.

Amikor 1870-ben Louveciennes
felé masíroztak a víg poroszok,
nője kezét szorítva menekült a műtermi házból,
aztán a füstös Londonban ült
Constable-t és Turnert nézett,
a felhőkből mi lesz,
a tengerből mi lesz,
a mi leszből mi lesz,
a nincsen hogy van,
a van miért nincsen,
és ecsettel a kezében várt,
és amikor lehetett, csomagolt, utazott.

Egy reménytelenül földült ház.
Tépett vásznak, vérnyomok.
Másfél ezer festményt elveszteni.
Nem is emlékezhetett mindre.
Meggfestette őket újra,
egy lassúdad emelkedő,
kertek, virágok táncoltatta külszéle,
állomás füstöt tüszögő vonattal.
Elbambult kecskét fejnek,
aratnak, élnek, fénylenek.
Nincsen semmi szédület, mámor,
nincs alkudozás, nincs látványpékség,
nincs semmi abrakadabra,
csak a részletek újra és újraidézése,
megfesteni, amit már megfestettél,
megírni, amit már megírtál,
szeretni, amit szerettél.
Megtenni, amit már megtett más is.
Megtenni, amit megtesznek utánad.
Másfélezer ilyen kép, az egyszerűség
engesztelése, lecseréltek, leöltek, véred ontották,
visszavonulsz, maradsz.
Maradj. Jönnek újra a. (nem)
Amikor jönnek a poroszok.
Akár a gyilkolásra tanított, tengernyi nagyködök
jönni fognak (igen) és tépni kezdik a vásznakat.
Aztán az a kép, mint folt a foltban,
semmiben a derűre hangolt jó
mégiscsak megmarad.
Leveled jött, Camille. (n)

VIDÁM TÉLI TÁJKÉP, ÚGYIS M

M
 egvárom a hószakadást még (ígérték) és megöllek.
 Megöllek, hogy fehérbe írhasson
 porosz verseket a teameleg a véred.
 Megvárom a hó szisszenését,
 kristálykék táncát, pelyhekre szakadó álmát,
 megvárom a fák fehérén lobbanó szoknyáját,
 az ég szürkéjét tartó karját,
 és megöllek.
 Porosz menyasszonyom.
 A hó nem fog esni, nem hull, megö.
 A park gyalogjárdáján nem halad
 fekete férfilábnyom a semmibe (de igen), megöllek.
 Esett lányanyák nem mossák ölüket
 hóval, megöllek.
 Kutyaíd, szolganéped, rokonságod m.
 Piros arcod, piros ujjaid, m.
 Piros lélegzeted, m.
 Ne verd csizmád a verandafához,
 ne hozz a házba a havat, m.
 Ébredek, hó hullt az éjjel, m.
 Hó nem hullt.
 Énekelj, szolmizáld az eresz csöpögését,
 én porosz lettem,
 már megöltele
 k.

EGY IGENCSAK VIDÁM KUN ÁRPÁD-FUTAM

Kun Árpád a regényében említ egy költőt,
 aki versében azt kérdezi, kié lesz az utolsó szó.
 Költői kérdés egy igenis elképzelhető helyzetről,
 amikor az utolsó embert is lekérlik a színről.

Semmi kétség, a földi varieté egy adott pillanatában ez be fog következni.
Csöndesen vérző alkonyat lesz vagy hóval borított néma reggel.
Az eső sírás lesz, a hőség büntetés.
Üvegharangot lenget a szél,
lottóötös kondulásra.
Lombjuk vesztett, fekete törzsek közt járó,
csillagok túsúrásaival pulzáló óriás éj lesz.
Mint egy forduló női test, olyan reggel.
A cég konyhaasztalán hagyta a kávésbögrét,
karimáján még piroslik ajkának recézett kisladikja.
Egy burgerlandi majorság szénaitatában,
valahol Port-au-Prince Silentio utcájában vagy
egy norvég fjord üvegpálatájában visszhangzik,
mindegy.
Viszont miért mondja, ha nincs is már kinek.
Kie lehetne ez utolsó szó, ha nincs fül, amely fogadhatná.
Hogy melyik lesz az, bele se gondolhatok.
Legkézenfekvőbb, ha az *én* lenne.
Az utolsó ember az utolsó lehetetével azt mondaná, *én*.
Állítás lenne vagy kérdés?
Darvasi László, mondaná, a saját nevét súgná
az előtte gomolygó semmilyen semminek.
Istennek nem kell az emberi beszéd.
A nyelv kell neki.
Annak házában újra mindenés lehetne,
pofás kísértetház gondnoka,
melyet bár az emberre hagyott,
de ő eltéved benne, mint a gazdátlan állat.
A beszéd az embernek kell,
pedig ő meg sem szólalhat.
Ha beszédet hall a szomszéd kertjéből,
mely nyesett fű, vacsorára tálalt áldozati bárány
illatát küldi, s ahol százfélé szalad
folyondár és kék szemekkel bámul a boróka,
vagy ha nevét hallja egy se vége, se hossza sorból,

ha rokonsága csontjai kérdezik őt mindegyre,
ha üres és hideg templomban szólnak hozzá
a kereszt magasából, nem, nem hall semmit.
Ha válaszol, csupán csak kérdez.
Amikor kérdez, azt válasznak tekintik.
Az embernek azért kell a beszéd, mert
úgy hiszi, akármi tűzből kibeszéli az elhamvadt test lelkét.
Beszélve szül, temet, fogan vagy fogantat,
egy evangéliumot firkál újra
vásott szavakkal és ferde mondatokkal.
Csakhogy míg a szavakat szórja szerteszéjjel,
önnön beszédét némítja el, mely már nem szó,
de még nem is nyelv.
Minden emberből egy utolsó lesz.
Minden utolsó szót és minden
utolsó embert kisajátít a beszéd csöndje.
E csönd pedig a nyelvvé lesz,
melyet már nem sérthet sem az én,
sem annak hiánya.
A nyelv végre megpihen.
És nem teremt többé
sem felesleges istent,
sem első és utolsó embert,
sem semmilyen,
hasztalan beszédet.

.....
Emlékezetem szokásosan megcsalt. Az idézett sor Tol Ulven norvég költőtől nem kérdés volt, ellenben így hangzott: *Senkié se lesz az utolsó szó*. Képzeletem ezt a megállapítást kérdéssé formálta. Jellemző. A regény, melyet említettem, a Takarító férfi volt.